

„pozornice istorije i kulture” za savremeni svijet. Otuda i sve veća pozornost savremenog svijeta za kulturno-povijesnu riznicu sarajevskog života.

Osmanlijski period u toj riznici svakako je upečatljiva slika „specifične sarajevske arome”, ali nikako prevashodno validno razdoblje za svekoliku istorijsku mjeru i kulturnu razinu ovoga grada. Njegovim prostorima, kako je već rečeno, i prije otomanskog upada ukrštavane su bogate kulture i civilizacije, ostavljajući svaka za sobom svoja značajna obilježja i svoje specifične tragove.

Vizantijski car Konstantin Porfirogenit u X vijeku, u svom čuvenom spisu „De Administrando Imperio” spomenuo je, recimo, utvrdu, „Katheros”, što je, po najvećoj naučnoj hipotezi, ustvari današnji Kotorac, nedaleko od Sarajeva. U srednjem vijeku kao značajno uporište Vrhbosne spominje se utvrđeni grad Hodided, na mjestu današnje austrougarske utvrde Bijela tabija u istočnom kraju Sarajeva, kojeg 1435. godine zauzima prvi turski vojvoda Barak, itd.

Daleki koraci iz dalekih vremena danas – nizom spomenika, dokumenata i drugih obilježja – govore o jednom burnom toku kojim je tekao sarajevski život; pretakao se, spoticao, uzdizao, obogaćivao, oplemenjivao, ispreplitao i tako narastao do današnjih dimenzija – kao značajna i bogata kulturno-istorijska vrijednost i znamenitost u okvirima evropske civilizacije.

Sarajevska zima na toj bogatoj povijesno-kulturnoj dimenziji danas gradi jedno od svojih značajnih koncepcijskih uporišta.

Spomenici, muzeji, arhivi i drugi centri danas o tome govore mnogo.

Zemaljski muzej (osnovan 1888), na primjer, sa svoja tri velika odjeljenja – arhološko, etnografsko i prirodnjačko – veoma široko i plastično govori o tragovima materijalne i duhovne kulture na ovom tlu od 2400. godine prije naše ere do naše epohe. Muzej revolucije (osnovan 1945) na impresivan način govori o bogatoj revolucionarnoj prošlosti naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine, sa posebnim memorijalnim obilježjem na Vracama, kao izvanrednim spomenikom revolucije. Muzej grada Sarajeva (osnovan 1949) ističe se svojom bogatom zbirkom eksponata i dokumenata o nastanku i razvoju grada od najstarijih vremena do danas. Muzej XIV ZOI, kao najmlađa muzejska ustanova, počinje na široj kulturnoj osnovi da njeguje uspomene na olimpijske dane, a grad još ima Muzej Jevreja Bosne i Hercegovine, Muzej „Mlade Bosne”, Svrzinu kuću, Despića kuću, Muzej Stare pravoslavne crkve (osnovan 1889), kao i niz drugih sličnih zbirki i institucija. Ovoj riznici pridružuje se i Arhiv Bosne i Hercegovine sa bogatim i vrijednom građom, naročito onom koja se odnosi na razdoblje turske i austrougarske vladavine.

U jednom snažnom kulturno-istorijskom centru, znači rada, se ambicija da pod najširoom simbolikom Sarajevske zime bogata riznica grada postane dostupnija svijetu, a brojna kulturna i istorijska mjesta pozornicama i inspiracijom šireg kreativnog i stvaralačkog umjetničkog izraza.